

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre . .	1 „ 50 „
Egyes szám ára .	6 „
Külföldre egy évre	8 „ — „

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SOMLYÓN:

Móricz Gyula szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr., s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyilvtér” rovatban
közölendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltnak.

Az életpályák.

Az életpályaválasztás társadalmi életünkre, tagadhatatlanul, nem kis mértékben gyakorol befolyást. És mégis a legvisszásabb állapotok uralkodnak nálunk e részben. Nagy része fiatalságunknak folyvást egy irány felé tolu, ott próbál szerencsét, a nélkül azonban, hogy ez neki sikertülne; és így a szerencsétlen ifju saját létfenntartásával nyomorog, a társadalom félszeg tagjai pedig szaporodnak. De mind erre nincs semmi figyelem, mert a mai kor jel-szava e részben az, hogy ki-ki rangjához illő pályára menjen, amely árnyat nem vet a nemesi ezimerre. És ezt követi a közép- és alsó osztály fiatalsága is. Hogy is maradna ő el a másiktól? De hogy aztán ily körülmények között egy sem tud megélni és sok szakateendő, mely jó honorariumot ad, idegen kezek közé megy vagy legrosszabb esetben a nemzetgazdaság nagy kárára szakegyén nemlétében pang: az önként következik. Hanem azért mindezzel nem törődik minálunk senki, lévén az urhatnáság az első dolog.

Legkedveltebb pályája fiatalságunknak a jogi. Hogy is ne? Hisz egy jogász elég büszke lehet tudományával, s bár sok esetben e büszkeségen kívül tanulmányának egyéb hasznát nem veheti, elégnék véli azt, hogy mint ilyen, gavallérkodhatik. Mikor azonban a család-alapításra kerül a sor: lesz kiábrándulás, dulás, fulás, hogy bizony e gaval-

lér pályán igen sokan vagyunk s e mellett megélni lehetetlenség.

Ez aztán az uri pálya; mert talán épen ez az, mely a legkevesebb haszonnal s a legtöbb legnagyobb concurrenciával van összekötve. E téren annyira be van már töltve hazánkban minden hely, annyira pályázó az üresedésbe jött helyekre, hogy ha a folyamodók nagy tömegének csekély része el is nyer egy-egy gyengén dotált állomást, a többi várhat itéletnapig, míg előbbre mehet.

Ily körülmények között nem csoda, hogy a curiához, kir. táblához s még a törvényszékekhez is jogi diplomával ellátott egyének pályáznak nem egyszer egy-egy üresedésbe jött szolgai állomásra.

Nem volna-e úgy társadalmi, mint gazdasági szempontból észszerűbb, ha a magyar ifjuság megoszlának és párhuzamosan, egyenlő arányokban menne a jogi, gazdasági, ipari, kereskedelmi és honvédelmi pályákra? Nem érvényesülhetne-e jobban a tehetség a különböző szakpályákon, mint most az egy pályára torlódás mellett? A földesur, a mezőgazda, az iparos ép úgy küldhetné fiát a kereskedelmi vagy gazdasági akadémiára, mint az egyetemre, mert pénze bizonyára nem menne kárba. Hasznát venné annak úgy az illető, mint a társadalom. A földesur és a mezőgazda gyermekeire a gazdasági khemia hasznosabb foglalkozás lenne, mint a jogi facultásnál a corpus juris, mert maga kezelhetné birtokát szakértelemmel és ügyel-

hetne tisztjeire. Egy jó erkölcsű iparost, ki szakmáját felsőbb iskolákban elsajátította, jobban fizetnek, mint sok végzett jogászt életpályája delén. Az értelmes, tanult gazdát mindenütt becsülik, keresik az uradalmak. Nem egyszer vagyunk azon kellemetlen helyzetben, hogy egyes gazdasági műveletek teljesítésére külföldről kell szakértőt hozni. Nem sajnós-e ez? Van nálunk elég tekintetes diplomás ur, de a praktikus pályák üresen állanak. És mihelyt ezeken magasabb értelmiségre van szükség, akkor nagy a szorultság.

Fel tehát, ifjaink, a gazdasági pályára, hogy ne kelljen a külföldre folyamodni szakértőkért! Mert az világos igazság, hogy a földmivelés, kivált nálunk Háromszék megyében, többé nem nélkülözheti a szakértőt, az utmutatót. Nekünk számolni kell az eddigi gazdasági rendszerrel, versenyre kell kelni a szomszéd megyékkel, ha nem akarjuk létünket feláldozni.

A legtisztább arany a földmives ekéje után termik. Ott, hol a földmivelés a bukás szélére jut, megszűnik minden politika és nem ér egy fületlen gombot a jogász diploma.

A gazdálkodás nem egyéb, mint a természettudományok gyakorlati alkalmazása. Okszerű, észlelő mezei gazda pedig csak az lehet, ki a természettudományokról nemcsak általános fogalmakkal, hanem főleg azoknak a mezei gazdaságba közvetlenül belevágó részeitől, t. i. a növény- és állatélettantól, azok

kezeléséről és hasznosításáról, a földmivelési vegytanról, a légítümenényekről és vetésforgatásról kellő elméleti ismerettel bír. Az ismeretnek szabatosnak kell lennie, mert csak így képes a gazda felismerni a helyi viszonyokat, míg a felületesség nemcsak az egyes gazdát teszi tönkre, hanem alássa a nép haladását is. Ha tehát a versenyt ki akarjuk állani, arra kell törekednünk, hogy magyénk földbirtokosainak fia ne a jogi facultásról, hanem a gazdasági khemiáról hozzanak szakismereteket.

A művelt világ jóléte még ma is a földmivelésen nyugszik, mint a mely a mindennapi kenyeret nyújtja, és azon fog nyugodni még ezredek múlva is. Oly népek, melyek földmivelést nem űztek, nyom nélkül tűntek el a föld színéről. S napjainkban is a földmiveléssel nem foglalkozó népek a műveltségnek legelső fokán, az enyészetnek pedig küszöbén állanak.

Fel tehát, ifjaink, a gazdasági pályára!

B.

Háromszék megye közigazg. bizottságának ülése

— december 2.

Potsa József főispán a gyűlést d. e. pontban 10 órakor megnyitván, jelenti, hogy a tagok közül kimaradását senki sem jelentette be. A tagok teljes számmal vettek részt a gyűlésen. Azután a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumnak egy leiratát terjeszti elő, melyben a nevezett miniszterium arról értesíti, hogy a Bélafe-

A „Székelyföld” tárczája.

Egy rózsza életrajza.

(Elbeszélés.)

(Ajánlva Üdvöskének.)

Irta: Deák Géza.

II.

Izgatottan vártam a perczet, midőn szép tulajdonosnőm keblén először lépek a nagy világba. Élvezni az életet, hódítani mindenütt; ez volt most egyedüli célom.

És e várt pillanat nem sokáig késett. Délutáni 2 óra lehetett, mikor urnőm értem jött, piciny aranytűvel, melyet értéktelen fém levelek öveztek körül, lihegő keblére tűzött.

Mint delejes áram, vonult át testemen a kéj: egy ifju lány keblén, szívéhez oly közel, hallgatni annak forró dobbanását, kebléből elszálló gyöngéd sohajtását, ellesni titkát, mit szívébe rejtett.

Sűrű fenyvektől szegélyezett helyre értünk, hol már javában mulató társaság várt reánk; zene, vidám csevegés, gondtalan nevetés hangzott minden oldalról. Félénken tekintettem körül: nem akadt-e vetélytársam? Remegtem a mellőztetésnek még csak

gondolatától is; megkönnyebbülve éreztem magamat, látva a kíváncsi érdeklődést, melyet urnőm és irántam viseltek. Számítatlan dicsérő frázist hallottam, melyek urnőm izlését a virágok irányában magasztalták, s nem egy volt köztök, ki ohaját fejezte ki birhatásom fölött; azonban urnőm jobban megkedvelt, semhogy udvarlóinak izetlen bókjaikért velem kedveskedett volna.

A mulatság hova-tovább zajosabbá vált. A sötét fenyőlombokat a szellő pajzánul lengette, messze vive magával egy-egy accordot az elhangzó zenéből, míg a szemközti levő hegyoldalon mint elmosódott visszhang enyészett el.

Nemsokára a szürkeület is (régí ismerősöm) megjelent, homályos köpenyét lassan bontván ki maga körül. Belebb az erdő mélyébe, mohlepte köpadhoz, kigyózdó ut vezet, hol a magányban fáradtan foglalt helyet urnőm.

— Tehát végre egyedül! Oh, mily régen vártam e pillanatot, és... hiába!... A helyett, hogy mulatni tudnék, oda minden kedvem! Mennyi édes reményt kötöttem a mai naphoz! és... ime! Oh, ha tudná, hogy mily forrón szeretem, bizonyára megszánt és eljött volna!

Kebléből fájdalmas sohaj szállt el. Szé-

meiből pár könny hullott szirmaim közé. Szegény urnőm! most kezdtem bánatát éretni. Szeret reménytelenül.

— Te esti szellő! — folytatá tovább — halmozd el csokjaiddal! Te csörgedező patok! vidd hozzá könnyeimet! Ti százados fenyvek, kik látjátok „öt” köztetek bolyongni, mondjátok el neki szerelmemet!...

Csendes léptek zaja hallatszott s remegve tekintett vissza. Halvány képű fiatal ember állott mögötte; arcát a fenyvek lombjai közt bekandikáló holdsugár még halványabbnak tüntette föl.

— Hogyan, Gizella?! kegyed itt és egyedül!? Mért kerüli a társaságot, vagy talán nem is azt, csak engem egyedül!? — szolt az ifju érzelemteljes hangon. Oh, miért nem hallgat meg engemet?! miért nem mondja csak egyszer is az isteni szót, hogy: „szeretlek”!? Oh, e szaváért oda adnám életemet! Rabja leszek életlen kereszttül; kívánon bármit és én teljesítem lángoló szerelmem bizonyítékául! Csak egy milliómod részével szeressen azon szerelmemnek, melylyel én kegyedet szeretem, s én akkor is boldog leszek!

— Nem! Nem lehet, Emil! Nem tehetem. Ha mondanám, meghazudtolnám szívemet. Nem akarok helyzetemmel visszaélni s

szívével játszani. Ön, kihez gyermekkori barátság emléke fűz, nem érdemes arra. Feledjen el, feledjen el örökre!

A hold ezüst sugarai könnyekben törtek meg s urnőm zokogva dőlt a köpad támlájára.

— Köszönöm, Gizella, őszinteségét! — szolt az ifju gyöngéden. — Kegyed egyike azon drága lényeknek, kik magasztos érzelmekkel a férfit boldoggá tehetik. Engedje, ha szerelme rám nézve holt kincsévé vált, megtartanom helyébe barátságát. — És az ifju, nem várva urnőm feleletét, gyöngéden csókolt meg kezét.

— Siessünk vissza a társaságba, — szolt urnőm — hol bizonyára észrevették távozásunkat. Nyujtsa, barátom, karját.

A mulatság zajosabbá vált, semhogy észrevették volna távozásunkat, s így minden feltűnés nélkül vegyültünk ismét a mulatók közé.

— Még egy négyes! — hangzott minden oldalról — aztán megyünk egyszerre mindhárman. — Oly epedő hangon voltak ezel mondva, hogy a készülődő mamák nem voltak képesek a kérésnek ellentállani.

A zene rázendült s az ifjak fokozott hévvel siettek az utolsó négyest élvezni. Urnőm, ki egy fenyő alatt pihent, egészen el-

és társközségek határain levő belvizek levezetéseért tett felterjesztésre a kulturális minőség utasított, a tervet még a jövő év folytatni elkészíteni. A gyűlés a leírtat öröndetesen vette tudomásul.

Br. Apor Gábor alispánnak a múlt hórl szerkesztett részletes jelentéséből közöljük a következőket:

Igtatára érkezett 856 drb, ebből ellátott 771 drb. Tizenöt napos utlevél kiadott 79, egy éves utlevél-ajánlat felterjesztett 65.

A havi pénztár megvizsgálatán, rendben találtatott. November havi bevétel volt 32,061 frt 42 $\frac{1}{2}$ kr, kiadás 28,454 frt 27 kr, pénztári maradvány 3607 frt 15 $\frac{1}{2}$ kr, leltét 1326 frt 41 $\frac{1}{2}$ kr, összes pénzkészlet 4933 frt 57 kr.

A megyei ufalaptól a „Háromszékme-gyei gazdák szövetségét”-nél 2000 frtot helyeztet el az alispán kamatozás végett.

Bereczkben Gábor Inre lemondása folytán nov. 22-én tisztújítás volt, melynél az alispán személyesen jelen volt. Polgármester lett Finta János, az endigi főjegyző; főjegyző ifj. Farkas Ignác, eddigi városka-pitány. Az új városkapitány választása később lesz.

Bereczk város viszonyait nem akarja az alispán tüzetesen fejtegetni, mert fájdalom, tudja mindenki, hogy ott ugy anyagi, mint szellemi téren szomorú állapotok uralkodnak. Hanem ezen állapotok, azt hiszi alispán, hogy jobbra fordulnak, ellenkező esetben nem maradna egyéb hátra, mint-hogy Bereczk nagyközség legyen.

Az új polgármesternek köteleességévé tetetett egy új szervezeti szabályrendelet alkotása és a város javairól pontos, a való-ságon alapuló leltár összeállítása és annak alapján a jövő évi költségvetés elkészítése.

Alispán a kir. építészeti hivatal főnö-kével kiszállott Kézd-Vásárhelyre. Ott a városkapitánnyal együtt 7 szeszgyárt vizs-gáltak meg és a szemléről jegyzőkönyvet vettek fel. A jegyzőkönyvek átadottak a polgármesternek, ki mint I. fokú egészség-ügyi hatóság, a büntetést végrehajtotta. Az elmarasztaltak folyamodványt adtak be. Alispán ígéri, hogy K.-Vásárhelyre ismételtén ki fog menni és az eljárást mindaddig alkal-mazni, míg teljes eredményt ér el.

A vizsgálat nemcsak a szeszgyárakra, hanem a magánlakások udvaraira is kiter-jedt. A városkapitány meg is büntetett ne-hányat azok közül, kik a tisztaság ellen vé-tettek.

Séra Tamás árvaszéki elnök jelen-tése szerint október végén az árvák létszáma volt 9103 személy, november hóban gyám-ság alá jött 17; összes létszám 9120. Ebből felszabadult összesen 16 szem. November végén árva-létszám 9104. Gondnokság alatt volt 266 személy.

A háromszékme-gyei összesített gyám-

pénztárnak október haváról átközött kész-pénze volt 5201 frt 91 kr. Novemberben bevételét árvák javára 4329 frt 68 kr. Gyámpénztári kamatokból 287 frt 10 kr. Visszafizetett tőkéből 4605 frt. Együtt 9221 frt 78 kr. Bevételeit összesen 14,423 frt 69 kr. Ebből kiadott árváknak 2153 frt 56 kr. Kikölcsönözöttet 8750 frt. Összes kiadás 10903 frt 56 kr.

Az ügyforgalmat illetőleg összesen 805 elintézendő ügydarab volt. Ebből elin-téztetett összesen 425 drb.

Dr. Antal Mihály megyei főorvos jelentése szerint a megye egészségügyi álla-pota november hóban általában kielégítő volt. A roncsoló toroklob, torokgyík és hög-hurut csak szórányosan észleltettek. A lég-ző-szervek hurutos és lobos bántalmai keve-sebb számban észleltettek, mint a megelőző hóban. Ezeknek is lefolyása oly szelid volt, hogy halálozás alig fordult elő pár esetben.

A megyei „Ferencz József” kórházban gyógykezelettet 35 férfi és 21 nő. Ezekből meggyógyult 18, javult 9. A hó végén gyógy-kezelés alatt maradt 18 férfi és 11 nő. A betegek közül 1 volt rühes, 28 bujakóros, 3 szembeteg és 21 különféle betegségben.

Az állatok egészségi állapota kielégítő volt. A hasznos háziállatok között semim-nemű járványos vagy ragályos kór nem ura-lkodott. A rendes őszi vizsgálatok jó ered-ménnyel végeztek be.

Babarczy Ferencz kir. adófel-ügyelő jelentése szerint november havában 74,512 frt 39 $\frac{1}{2}$ kr egyenes adó folyt be, vagyis 11,663 frt 36 $\frac{1}{2}$ krral több, mint a múlt év novemberében. Hadmentességi díj-ban befolyt 2586 frt 72 kr, vagyis 2754 frt 58 krral kevesebb, mint a múlt év hason ha-vában.

Adófizetési haladék a múlt évben nem engedélyeztetett. Ideiglenes házadomentes-ség 4 személynek adatott.

Komáromy Andor kir. tanfel-ügyelő jelenti, hogy november hóban a to-roklob miatt a bükszádi községi iskola szü-netelt, ugyanezen iskolánál Cseh Katalin le-mondását beadván, a megürit tanítónő állomásra pályázat fog hirdettetni.

A S.-Szentgyörgy-Szemerja városrészi tanító Bartha Ignác veszélyes elmebeteg-ség jeleit adván, szülői hazavitték. A sze-merjai 60 tankötes gyermeket jelenleg a ta-nítónő tanítja.

Nagy-Borosnyó iskolaszékének azon határozata, hogy az ottani községi iskolában a tanulók vegyes iskolázásban részesüljenek, elvetetett. Ez érdekelt szülők ellenszög-lése következtében a tanfelügyelő kiszállott a helyszínre s ott iskolaszéki gyűlést tart-va, a nemek szerinti elkülönítést továbbra is fentartandónak találta. Földes Géza ta-nító ezen határozat ellen folyamodást adott be.

Mikes Gyula kir. mérnök jelentése szerint a brassó-otjozi államuton a jelen év-ben kiállított fedanyag felülvizsgálata meg-történt ugyan, de mert a megyei vállalatok kivételével a kiadott kavicsalmok teljesen kiszállítva nem valának, a felülvizsgáló bi-zottság a vállalkozónak új határidőt szabott a halmok pótlására. Jóllehet a határidő nem tartatott be pontosan a vállalkozó által, mindazonáltal a kavics második átvétele nov. 15-én megtörtént.

Az államut a 35–37. klm. között Eresztvényélnél a sáncok melletti földtölté-sek, kivéve az ut baloldalán néhány száz méter kiterjedésben, teljesen elhanyagván, remélhető, hogy ezentul a hófúvások e he-lyen vagy egészen megszűnnek, vagy leg-alább tetemesen csékélyebbek lesznek.

A megyei utakon a f. évben kiszállít-tott fedanyag átvétele november hó 10-én befejeztetett. Az átvétel elég kedvező volt, a mennyiben a kiosztott kavicsalmok leg-nagyobb része kiszállítottat és elfogadta-tott. A természetben kiosztott igás és kézi napszámok lerovásánál azonban ily siker nem jelezhető, mert a váratlanul közbejött erős és tartós havazás a közmunka ledolgo-zását megakasztotta, annyira, hogy a megyei utakon 1100 kavicsshalom elterítetlenül áll, s így sok kézi és szekeres napszám hátrálék-ban maradt.

Következtek ezután a folyó ügyek.

Az alispán utasított, hogy S.-Szent-györgy, K.-Vásárhely és Bereczk városok állodialis tulajdonát képező erdőségekre nézve végleges, illetve rendszeres üzemter-vet közzíttessen. Az ezzel kapcsolatosan tett indítványok beható tárgyalása után az erdő-felügyelő utasított, hogy a februári köz-igazgatási bizottságban tegyen részletes és kimerítő jelentést.

A hársfák alatt.

Berlin, 1884. december 5.

(Kicsi bokréta és nagy kalap. Önkényes és önkény-telen száműzöttek. Magyar világ Berlinben. Magyar ország, magyar dal. Magyar szőlő, magyar bor. Magyar zsidó, magyar erzs. Karácsonyfa.)

Tudatosan, s nemcsak, hanem kész-akarva, olyan két vaskos hibát követni el, mint a milyenek tudósításom homlokán ol-vashatók, nemde egy kissé merészesség, szíves olvasók?

„A hársfák alatt” (Unter den Lin-den); így hívják Berlinnek egyik legszebb utcáját. Bátorkodtam az egész város neve helyett ennek a neve alatt írni — Berlinről. Értentehát amaz egy utca alatt — pars pro toto — az egész várost.

Ez volna az egyik hiba. Igen, de a dá-tum mégis Berlin. Pedig, hogy nem lakom az egész Berlinben, hanem csak annak egy utcájában, világos.

Nem lehetvén kikerülni a veszedelmet,

nem marad egyéb hátra, mint hogy boosá-natot kérjek e kis fogalomzavarért.

S meg aztán nem is áll épen olyan rosszul a kicsi bokréta a nagy kalapon. Nem olyan feltűnő.

Szándékom a „Székelyföld” tisztelt ol-vasóival megismertetni a nagy német birodalom fővárosát, úgy, a mennyire magam is megismerhettem, s azt hiszem, szívesen ve-szik, ha azzal kezdem, a mi mindnyájunkat legközelebből érdekel: a magyar-sággal.

Hogy mennyi magyar van szétszórta-n a hazán kívül, mindeddig nem is képzeltem.

Az európai nagy városokban, mint a milyenek: London, Páris, Berlin, Bukarest, mindenütt tekintélyes számmal van képví-selve a magyarság. Még pedig az említett városok mindenikében szervezett egyletek vannak.

A londoni magyar egylet saját külön házsal és tekintélyes alaptőkével rendel-kezik.

Nemcsak az európai államokban van-nak azonban kisebb-nagyobb koloniákban, hanem a messze tengeren túl — az Újvilág-ban — Amerikában is meglehetősen számmal vannak magyar kivándorlottak.

New-Yorkban Perczel Lajos szerkesztő magyar lapot is szerkeszt ezen címmel: „Amerikai Nemzetőr”. Sőt New-Yorkban el-lenkezőleg, mint az európai városokban, — pl. a hol rendesen az összes honfiak egy eg-yletet alakítottak — képesek több jótékony célú egyletet alakítani. Ilyen egylet az u. n. „Magyar egylet”-en kívül van még ugyanis öt: „Petőfi betegsegélyző egylet”, „I. Ferencz József betegsegélyző egylet”, „Magyar-tót egylet”, „Első magyar beteg-segélyző egylet” és „Rudolf trónörökös bet-segélyző egylet”.

Tudtom szerint a bukaresti magyar egylet is ad ki lapot Bartalus János szer-kesztése alatt.

Szóval, úgy látszik, a „maroknyi”-nak nevezett „népecské”-ből jut egy néhány a világ minden részébe, kik vagy önkényesen vettek vándorbotot, vagy kényszerítve vol-tak átlépni a honi határt rövidebb időre, vagy talán egy egész életre.

Egy kissé hosszas bevezetésem vég-eredménye az, hogy itt Berlinben is képví-selve van a magyarság mindenféle rangú és rendű elemeivel. A létszám általánosan bi-zonyos hullámnak van alávetve. Az ál-landó lakos nem sok. Az egyetemi hallgatók népességétől függ, hogy milyen magyar-világ legyen — a tanodai év alatt t. i.

Az idén szüret! Annyi magyar egye-temi hallgató, mint ez évben, rég nem mu-tatkozott Berlin láthatáran. Főkép orvos-növendékek és jogászok, — az utóbbiak gróf és báró fiak — philosophiát és theológiát hallgató ifjak. Az állandó lakosok mester-emberek, kereskedők s egy néhány orvos.

Gyöngéden nyult urnóm keze után, ki azt csókokkal elhalmozni engedte.

— Lásza, Gizella, az a leányka, ki iránt e szív ismét szerelmemmel lángol, a föld egyik legnemesebb lényé; arca szép, minőt Isten csak teremthetett; ajkairól a szó mint csá-bos zene hangzik el; és e leányka ... e leányka kegyed!

— Ervinem! szólt halkán urnóm s az ifju keblére borult.

Élperczben kezdődött az utolsó csár-dás, s urnóm az ifju karján boldogan vegyült a mulatók közé.

Nem tudtam eléggé gyönyörködni e két szerető szív boldogságán; mint gyöngé fű-szált, övezte karjai közé urnómet, s tánczol-tak a zene andalító hangja mellett édesen, boldogan, gondatlanul ...

Késő este volt, midőn a társaság haza tért; urnómet karján vezette hazáig imá-dója s a bucsuzásnál engem kért, emlékéül a legboldogabb napnak.

Egy mosolygó pillantást vetett reám urnóm s könnyedén felszabadított helyze-temből s e szavakkal nyújtott át:

— Legyen tehát! Tartsa meg a mai nap emlékére!

(Vege következik.)

mélázott, észre sem látszott venni a mellette elhaladó párokat. Én kíváncsian nézegettem ezalatt körül; tekintetem a szemközti levő ösvényre esett, hol lassan közeledő alakot pillanték meg. Nemsokára jól kivehettem, a mint az ösvény szélén megállt, félig elrejtve magát a kiálló bokor mögé, sötét, nagy szemével élénken vizsgálva a tánczókat.

Arcczáról az elégedetlenség tükröződött vissza, mikor végig nézte az elhaladó párokat; lehetett látni, hogy az, kit ő keres, nincs a mulatók közt. Már-már visszafelé indult, midőn véletlenül azon fény felé nézett, mely alatt urnómet pihent. Egyszerre eltűnt az előbbi komolyság s helyét nyájas kifejezés foglalta el. Szemei mint csillagok ragyogtak s könnyed léptekkel egyenesen felénk tartott.

Pár lépésre lehetett, midőn urnóm az elébe vetődött árnyékról észrevette.

Nem tudom, minek tulajdonítsam a ha-tást, mit e fiatal ember megjelenése előidéz-tett urnómon. Keble majd elszorult, majd gyorsabban lihegett, s az a hely, hol én nyu-godtam, egyszerre elkezdett remegni; az a kis szívecske úgy dobogott, hogy féltem, ha le talállok esni s itt maradok egyedül az erdő szélén.

— Jó estét, Gizella! — szólt az ifju, kezét nyújtván urnómnak.

— Ily későn! — viszonzá urnóm — az nem szép öntől, hogy ...

— Bocsanat! még mindig elég korán arra, hogy ígéretemet beváltsam; az „utolsó csárdás”-ra, mint látom, épen jókor jöttem! — szakította félbe az ifju.

— Ön oly pontosan szereti minden dol-gát elintézni egy idő óta! Ugyan mondja, minek tulajdonítsuk ezt?

— Egyedül csupán a szórakozás ked-véért teszem!

— Hogyan? ön csupán szórakozásból dolgozik folyton, még üres óráit is hivatal-ban tölti el! Igazán nem értem önt!

— Vannak bizonyos dolgok, melyek-nek leghathatósabb gyógyszere a munka, mikor az elme nem ér rá barangolni az ábrándok világába, mikor az ember feledni akar! ...

Ez utóbbi szavak oly bensőséggel vol-tak mondva, hogy egészen rokonszenvezni kezdtem ez ifjuval.

— Ön feledni akar ily korán, az ifju-ság viruló korszakában! Talán bánat érte?

— Nem a legkeserűbb érzés foghatja el szívünket akkor, midőn azt a rózsabimbót, mit mi emberekül szerelemnek nevezünk, s mit csirájától kezdve ápolunk a teljes vi-rulásig, csalfa kezektől látjuk szétéptetni?

A nagy néptengerben természetesen csakis igen ritkán találkozhatunk egymással. Minden héten van egy gyűlés s ezen aztán egy hétre kibeszélgetjük egymásnak minden bűnkét és bánatunkat. Jókora nagy termet tölt meg egy-egy szerencsésen sikerült gyűlés.

A gyűlés anyagi részét az egyleti folyó ügyek elintézése képezi, szellemi részét pedig felolvasások és szavalkatok.

Előnyösen van képviselve Berlinben a magyar szellem — népdalaival, és a magyar termés — borával.

A mi jó cigányaink kedvezően ismeretetik meg a német atyafiakkal népdalaikat. Budapestről a téli idény alatt állandóan két zenekar van Berlinben; az egyik az u. n. „Magyar bor-csarnok“-ban, a másik meg a Renz czirkusza alatt levő u. n. „Tunnel“-ben játszik minden este.

És pedig annyira szeretik a németek, hogy a legnépesebb mulatóhelyek éppen ezek, a hol cigányok játszanak. A „Bor-csarnok“-ban Arany Ferkó, a „Tunnel“-ben pedig Dombi zenekara van szerződötve, ez évre, még pedig igen tisztességes fizetéssel.

A németnek úgy mozog a nagy lábujja az asztal alatt s amugy csillog a szeme örömeiben, mikor a jó ropogós népdalokat hallgatja, hogy kedve volna az embernek tánczra kerekedni s megmutatni, milyen a ropogós csárdás.

Népdalainkat azonban nemcsak a cigányok játékában ismeri a berlini közönség, hanem legtekintélyesebb zeneművészek játékában is. Bilse concert-házában, a hol egytől egyig világhírű művészek vannak szerződötve s a hol naponként óriási publikum — 3—4 ezer ember — hallgatja az előadást, ritkán hiányzik a programmból a magyar népdal.

A „Reichshalle“ orchestruma pedig legviharosabb tapsokat szintén népdalainkkal arat.

Magyar dal és magyar bor! Ezekben és ennyiben ismernek leginkább a berliniek. Csak hogy aztán drága is mindkettő, főképp az utóbbi. Drágább az „élet vizénél“. Csak nagy urak töreklik fel a pecsétetes üvegeket; nekünk elég, ha a kirakatokban szemlélgetjük s olvashatjuk a falragaszokon, hogy milyen kitűnő az.

Az őszön egész raktárak voltak szőlőből is, nagybetűs táblákon hirdetve: „Gyógy-szőlő“. De ha „gyógy“, bizony hát akkor drága is.

Van nekünk két nemzetünk, melyek külföldön a magyarságot némi részben képviselik.

A cigány viszi dalainkat a nagy világba s lágyan zengő czimbalmával s hegedűjére feszített négy hurocskájával belopja a magyar érzést az idegenek szívébe s megtanítja szeretni és becsülni azt a nemzetet, melynek oly szépen zengő dalai vannak.

A zsidó a másik. A ki csak nálunk született s nyelvünket beszéli, az külföldön mind magyar. S tisztelet ennyiben nekik, mert magyarságukat nemcsak hazudják, hanem nehezükre esik, ha valaki kételkedni mer benne.

Nem régen a zsidó seminariumba mentem egy ottan tanuló magyar-zsidóval.

— Be fogok mutatni ott önnek — mondá — még egy magyart.

— Tud-e magyarul? — kérdém önfelelt.

Ugy megharagudott, hogy alig tudtam kibékíteni.

Egyetünk elnöke — Dr. Hirsch — is egyike a legtisztelietreméltóbb magyar érzesű zsidóknak.

Záradékol még csak annyit ez alkalommal, hogy a karácsonyt és újévet a magyar egyet testületileg szándékszik megünnepelni. Diszes karácsonyfát tervezett az első alkalomra, újévkor pedig — ha a terv sikerülend — szélesebb körre terjedő tánczvigalmat rendez.

Boldog ünnepeket!

Csekme Ferencz.

Levelezés.

Háromszékmegye.

Papolcz, 1884. decz. 8-án.

Tek. szerkesztő ur!

Kedves kötelességet vélek teljesíteni, midőn becses engedelmevel a „Székelyföld“ olvasóközönségét a helybeli négy tagból álló férfi-dalkar által e hó 6-án rendezett és kitűnően sikerült dalestély lefolyásáról tudósítom.

Az egyes szereplők csaknem bámulásig fényes sikerrel oldották meg feladatukat.

A négyes dalkar tagjai (Földes György ref. lelkész, ifj. Imreh Mózes, Szász János k. tanító és Pál Sámuel) által egész műziléssel és korrektül előadott darabok hatalmas tapsviharral fogadtattak s többször megújráztattak. Őket illeti az elismerés az estély rendezéséért is.

Hasonló elismerés illeti Nagy Imrét és nejét az általuk művészien előadott párdalért. Fényesen sikerültek továbbá a Nagy I. által énekelt magándalok is. A közönség tapsait és a kihívásokat megérdemelték.

Thamó Klára k. a. „Pókainé“ című költeményt szavalta el. Szavatai érzelmekkel volt s szép tehetségről tanuskodott.

Szász János községi tanító Arany János „Bajusz“ című költeményét szavalta el, szokott humorával nem egyszer derűltségre ejtve mindnyájunkat.

A Földes György ev. ref. lelkész ur által tartott „Ész és szív“ című alkalmi felolvasás teljesen lekötötte figyelmünket. Felolvasó a létesítendő könyvtár iránti érdeklődésre buzdított.

Ugya szavalkatokat, mint a felolvasást viharos taps és éljenzés követte.

A műsorozatot táncz követte, mely jó kedvvel folyt világot reggelig.

Az anyagi eredmény, habár rögtönzött volt az estély, nem megvetendő. Eladott 100 db 40 kros jegy; ebből befolyt 40 frt, melyhez hozzá számítva 3 frt 78 kr felülfizetést, az összes bevétel volt 43 frt 78 kr. A kiadás 13 frt 78 kr. E szerint maradt tiszta haszon 30 frt, mely összeg a rendezőség által a mielőbb megalakulandó „Olvasó-egylet“ elnökségének fog átadatni.

Felülfizettek: tek. özv. Vajna Dénesné urasszony, Bajkó Ferencz, Fekete Károly körjegyző, Bede Károly és Imreh Sámuel urak 20—20 krt, Thamó Andrásné urasszony 80 krt, Bajkó Barabás, ifj. Bajkó Lajos, Kelemen Tamás és Sándor Áron urak 10—10 krt, id. Imreh Mózesné 1 frt 58 krt.

Fogadják a nemes szívű felülfizetők felülfizetéseikért s az igen tisztelt rendezők és közreműködők ügybuzgó fáradozásukért, melylyel a közügyet elősegítették, mindnyájunk köszönetét és elismerését. Adja az ég, hogy a megkezdett uton még sokáig lankadatlanul működhessenek községünk javára!

— e — y.

Felhívás.

Ama odaadó szíveség és áldozatkészség, melylyel megyénk, különösen K. Vásárhely város lakosai a háromszékmegyei „Erzsébet“ árvaleánynevelő-intézet felvirágzását, növekedésében az igaz vallásosság megszilárdítását elősegíteni törekednek, felbátorít minket arra, hogy a közelgő karácsonyi szent ünnepek alkalmából ismét egy szíves kéréssel járuljunk minden áldozatkész emberbaráthoz.

A karácsony örömmünnepe a keresztény világban, a midőn a jó szülők a fel-diszített karácsonyfák milliárd csillámainál mutatják be édes gyermekeiknek az áldott Jézus szeretetét, mintegy elhintve magvát az igaz vallásosságnak, az Isten iránti bizalomnak. Elvállalt kötelességünkön kifolyólag törüljük le mi is szegény árváink könnyeit és mutassuk meg a számukra küldendő kegyes adományokban, hogy legnagyobb pártfogójuk az áldott Jézus őket is szereti és a gyermek-világ e boldogító örömmünnepeben őket is részesíti.

Midőn erre egész tisztelettel felhívjuk a humán intézetek pártfogóit, becses figyelmükbe ajánljuk a második gyermekkorért

„Stephanie“ menház öregeit is, kérve kívánjuk, hogy e nagy nap örömeiben az elhagyott aggodat szintén részesíteni méltóztassanak.

Az árvák részére szánt keszkenők, játékszerek, evő-eszközök, írószerek, gyolcs, alma, dió és más, tetszés szerinti adományok tkts Hankó Lászlóné intézeti alelnöknőhöz, a menházi öregek részére szántak pedig özv. Pap Andrásné urasszonyhoz küldendők.

K. Vásárhelyt, 1884. december 5-én.

Báró Szentkereszty Stephanie,
mint a fentebbi intézetek elnöke.

Különlélek.

— Kinevezések. Dr. Sinkovics Aurél k. vásárhelyi fiatal orvos cs. kir. tartalékos főorvossá, Bakk István k. vásárhelyi ügyészségi díjnok a székelyudvarhelyi ügyészséghez írnokká kinevezettek. Gratulálunk!

— A kézdívásárhelyi jótékony nőegylet mult szombati fillérestélye kevés számú közönség előtt folyt le; azonban a kitűnő műsor s a tuláradó jó kedv, az általános megelégedés teljesen kárpótolhatták az ügyes és fáradhatatlan rendezőket: özv. Dr. Longhi Angeloné, Thamó Polixena urhölgyeket és Borscsa Miklós urat. A műsort Szacsavay Imre ur nyitotta meg, gyönyörű csengő hangjával népdalokat énekelve. A közönség, elvárásolva e kedves, szívhez szóló hangok által, négyezer újrázott és Szacsavay ur addig énekelte, míg csak a repertoírban és hangjában tartott, s minden dalát sok taps jutalmazá. Sárkány Gyuláné kórházi főápolónő felolvasást tartott a sebkötőkről és a sebesült harcosok ápolásáról. Kitiűnő előadási modora dicséretet érdemel. Végül Spiczur ur fuvolán népdalokat játszott zenekísérettel. Csinos, gyakorlott játéka tetszésben részesült. — Ezután egy igen kedélyes tánczvigalom vevé kezdetét, mely éjfélt után ért véget.

— A kézdívásárhelyi jótékony nőegylet folyó hó 13-án tartja meg ez évadban utolsó fillérestélyét.

— Geréb Béla, Maros-Vásárhely ujonan megválasztott tanácsosa, „Kihágások Kézikönyve“ című, feltűnést keltett művének még elárusítatlan példányait oly ajánlattal terjesztette be a veres kereszt egyetel kézdívásárhelyi választmányához, hogy azon esetben, ha azoknak elárusítását a választmány befolyásával elősegíti, az így eladandó minden egyes példány vételárából 80 krt a veres kereszt egyetel választmányának átenged. Geréb ur könyvét, melyről a szaklapok már annyi szepet és dicséretet mondtak, ezen czímen is melegen ajánljuk a közönség figyelmébe.

— Dr. Cseh Károly ur „Egészségügyi levelek egy anyához“ című művéből 15 darabot ajándékozott a kézdívásárhelyi kórház részére. A kórházkezelő bizottság e nagy-lelkű adományt köszönettel fogadva, elhatározta, hogy e könyvek darabonként 4 frtban a kórház részére elárusíttassanak, s ennek eszközésével Turóczi László könyvkereskedő és Szabó Albert nyomdász urakat kérte fel. A könyvek nevezett uraknál vannak letéteményezve, s mi a legmelegebben ajánljuk a közönség figyelmébe. A sok szakismerettel összeállított becses művet nemcsak a jótékony cél iránti tekintetből, de belső értéke miatt is bátran merjük mindenkinek ajánlani.

— Nyilvános köszönet. A mult hó 25-én és 29-én rendezett előadásoknál elért szép siker buzdít minket, hogy mindazoknak, kik minket működésünkben egész buzgósággal igyekeztek támogatni, köszönetet mondjunk; ennek folytán kedves kötelességünknek ismerjük egy a közreműködött uraknak, urhölgyeknek és szülőknek, kik gyermekeiket ezen estélyre átengedni szívesek valának, valamint Havlin Vilmos urnak, ki a pántzárnál segédkezett, ugyszintén a nagyérdemű közönségnek, mely nagymérvű, lelkes pártolásával lehetővé tette, hogy a szép cél egy tekintélyes összeggel előmozdítás-sék, meleg köszönetet mondani. Fogadják egy a szereplők buzgó működésükért, mint a nagyérdemű közönség lelkes támogatásáért őszinte hálánk nyilvánítását. Kézdi-Vásár-

hely, 1884. decz. 5. Drágos Elekné, Szabó Mózesné, háziasszonyok.

— Budavár bevételénél elesett honvédek emlékszozára a csiksomlyói jótékony nőegyesülethez küldött 498. számú aláírásai iven adakoztak: Miklósi József 1 frt, Pál Gáborné 1 frt, Pál Istvánné 1 frt, Adorján Imréné 1 frt, Mórócz Gyula 1 frt, Kövály László 1 frt, Erosényi Béla 1 frt, Nagy István 1 frt, Glosz Miksa 50 kr, Pap Andrásné 1 frt, Booskor Mihályné 50 kr, Booskor Kálmán 50 kr, Száva Gergelyné 50 kr, Jakab Antalné 1 frt. Összesen 12 frt o. é., mely összeg a nőegyesület elnöksége által Dr. Szentágyi Sándor emlékszozá-bizottsági elnökhöz felküldetett.

— Nyilvános számadás. A csikszent-imrei ujiskola fel szentelése alkalmával rendezett és folyó évi november hó 23-án tartott szini előadás és tánczmulatságból beszedett összesen a 29-én ismételt előadás bevételével együtt 87 frt 64 kr, költséggel járó kiadás volt 50 frt 2 kr, az iskola könyvtárának javára maradt készpénz 37 frt 62 kr. A begyűlt összegbe felülfizettek: Antal József telekkönyvezető 1 frt, Gergely Károly körjegyző 1 frt, Konecz István plebános 70 kr, Nagy István asztalos 20 kr, Sándor Gergely birtokos 40 kr, Szántó József megyei aljegyző 1 frt 10 kr, Sándor Izák körjegyző 20 kr, Gecző Béla 40 kr, Booskor Lázár 30 kr, Jakab Alajos kereskedő 40 kr, Jakab Antal 40 kr, Dr. Csiszér Miklós 40 kr, Gál István aljárásbíró 40 kr, Rancz János plebános 1 frt 10 kr, Birta József jogabíró-sági írnok 10 kr, Potoczki János 50 kr, Hosszu Ferencz plebános 40 kr, Székely Endre birtokos 40 kr, Balló Lajos tanuló 60 kr, Demes Ferencz 20 kr, Bálint János 10 kr, Kelicse Ferencz 10 kr. A szent ügy érdekében nemes áldozatukért fogadják mindnyájan a legszívesebb hálás köszönetünk nyilvánítását. Csik-Szertimrén, 1884. december 2. — Veress Sándor plebános.

— Az „Ország-Világ“-ra, a legszebb és legnagyobb magyar illusztrált hetilapra, a küszöbön levő újév alkalmából, már jó előre felhívjuk t. olvasóink figyelmét. Az „Ország-Világ“ úgy tartalomra, mint kiállításra nézve vetekedik a külföldi hasonló vállalatokkal; munkatársai közt a régiebb és újabb írói nemzedék legkiválóbbjait látjuk, gazdag illusztrációja pedig a kiadóság nagy áldozatkészségéről tanuskodik. Alig kezdte meg a műcsarnok őszi kiállításának nevezetesebb darabjait bemutatni, máris új meglepetést szerez olvasóinak: a jelen számban megkezd a magyar szépségek csarnokát, gyönyörű kivitelű arcképekkel. A 49-ik szám tartalma: Az udvarlás napjai. Elbeszélés. Szépfaludy Ö. Ferencz-től. (Folyt.) — A magyar zászló. Költemény. Szász Gerő-től. — A csillagokban meg van írva. Az „Ország-Világ“ számára írta Sacher Masoch; az eredeti kéziratból fordította Jásznigi Sándor. (Vége.) — Ujfalvy Károly utazása Páristól Szamarkandig. (Képekkel.) — A sudániak. Bécsi tárcza. Kaposi Bélától. — A havasok királynője. Történeti regény. P. Szathmáry Károly-tól (Folyt.) — Sirok vára. (Képpel.) — Erzsébet főhercegnő. (Képpel.) — „Székely tündérország“. Palágyi Lajos-tól. — A hét története. Sz—ó E.-től. — Magyar szépek csarnoka. (Képpel.) — Műtárlat. — Őszi kiállítás. — Állandó rovatok: Irodalom és tudomány, színház művészet, hymen, gyászrovat, különfélek, rejtvények, naptár, hirdetések.

Felelős szerkesztők:
Ifj. Dobay János. Mórócz Gyula.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Nyílt tér.*)

Köszönetnyilvánítás.

Tek. szerkesztő ur!

A cs. kir. sz. „Adria“ biztosító társulat, valamint csak mindenki által előnyösen ismert felügyelője tek. Székula Ákos ur e alkalommal is fényes tanujelét adta nemes gondolkodásának és a karosultakal szöben való méltányos eljárásának az

*) Ezen cikkért a felelősséget csak a sajtó-
várossággal szemben vállaljuk el. Szerk.

